

Zaprojektuj szkołę

DOBRE PRAKTYKI Z I EDYCJI PROGRAMU

Otwarte drzwi do naszego świata

Szkoła Podstawowa nr 141 im. majora Henryka Sucharskiego

#szatnia #sonda #plakat #kretoka

Projekt dotyczył modernizacji i zmiany przestrzeni, z której korzystają wszyscy w szkole – uczniowie, nauczyciele, ale także osoby z zewnątrz. Kilkunastoosobowa grupa uczniów, razem z trzema nauczycielkami i przy zaangażowaniu pani dyrektor, zmieniała wejście do szkoły i szatni. Chcieli, żeby ta przestrzeń, która zniechęcała i nie pasowała do reszty budynku, stała się jego wizytówką. Dlatego przemałowali drzwi wejściowe, barierki, zmienili wycieraczki. **Zadbali również o to, żeby było bezpieczniej i wygodniej.** W drzwiach wymieniono mechanizmy, co sprawiło, że łatwiej się otwierają. W szatni stanęły też kosze do segregacji odpadów.

Warto włączyć w działania innych pracowników szkoły! Osobą, która koordynowała pracę zespołu projektowego, była nauczycielka-bibliotekarz. Ze względu na rolę w szkole i bardziej bezpośrednie relacje z uczniami, łatwiej jej było zbudować atmosferę zaufania i otwartości wśród uczniów i w całym zespole.

Modernizacja miała sprawić, żeby wejście do szkoły było bardziej zadbane i estetyczne. Ale nie tylko. **Wraz z zmianą w przestrzeni, wprowadzone zostały nowe zasady korzystania z szatni przez rodziców** – wyznaczono strefę dla rodziców oraz tę, do której nie mogą już wchodzić. Granicę wytycza stworzony przez uczniów plakat, na którym widnieją hasła: *Rodzicu, Twoje pozwolenie na samodzielne dziecka przebranie, to droga do dorosłości; Rodzicu Drogi, nie zastawiaj dzieciom drogi; Rodzicu, nie jesteśmy mail, poradzimy sobie sami.*

Projekty na plakat i hasła zostały wybrane w **ogólnoszkolnej sondzie**. Wzbudziła ona zainteresowanie całej społeczności – uczniowie dopytywali o akcję, dyskutowali o niej, włączali się w przygotowanie plakatów. Dzięki

temu, że **wszyscy w szkole wiedzieli o projekcie i znali jego cel**, byli bardziej wyrozumiali, np. wtedy, gdy nie mogli wchodzić do budynku przez remontowane drzwi.

Czy uda się zmienić zachowanie rodziców, tak by nie wchodzili do szatni? Czy rozwiązania przyniosą zamierzony efekt? Pokaże czas. Jednak już sam **sposób wprowadzenia zmiany – nie odgórnie a wypracowanej wspólnie z uczniami** – daje większą szansę na to, że rodzice posłuchają swoich dzieci i będą tę zasadę respektować.

Szkoła XXI wieku – miejsce pozytywnej twórczości

Szkoła Podstawowa nr 351 im. Bolesława Prusa

#integracja #wygoda #kolory #estetyka

Po zbadaniu potrzeb zrodziły się różne pomysły. W końcu, jako pierwszą do zmiany, wybrano salę do języka polskiego. **Zdecydowały względy praktyczne. To sala, z której korzystają wszyscy** – każda klasa minimum raz w tygodniu ma w niej lekcje. Dodatkowo prowadzone są w niej koła zainteresowań, a także spotkania samorządu uczniowskiego. Zespół projektowy jednak na tym nie poprzestał – **zmiana objęła również szkolne korytarze, na których powstały miejsca relaksu.**

W działania zaangażowany był **zróżnicowany zespół** – uczniowie szkoły podstawowej, wygaszanego gimnazjum i przedstawiciele samorządu uczniowskiego, którzy działali wspólnie z nauczycielami

języka polskiego, plastyki i anglisty, pełniącym również funkcję opiekuna samorządu. **Dla swoich pomysłów bardzo szybko zdobyli aprobatę pani dyrektor, która wygospodarowała środki na remont sali i zakup mebli.** Dzięki temu na korytarzach, na każdym piętrze, pojawiły się nowe, kolorowe pufy i siedziska. Największą metamorfozę przeszła sala do języka polskiego **zaprojektowana w pełni przez uczniów!** Szkoła zyskała wiele kolorowych elementów, ale również edukacyjnych, jak tablica multimedialna. Przede wszystkim jednak **uczniowie poczuli się ważni i cieszyli się, że mogą zrobić coś samodzielnie i dla siebie.** Realizacja projektu nie tylko **zmotywowała uczniów i nauczycieli do dalszego działania, ale również udowodniła, że dyrekcja z chęcią wsłuchuje się i odpowiada na ich potrzeby.**

Uczniowie mają moc sprawczą! Podczas warsztatu z diagnozy potrzeb uczniowie, robiąc personę nauczycieli i wcielając się w ich rolę, zauważyli, że opiekunowie potrzebują ekspresu do kawy. Ta informacja dotarła do pani dyrektor, która odpowiedziała na potrzebę nauczycieli dostrzeżoną przez uczniów – w efekcie, podczas szkolnej wigilii, grono pedagogiczne dostało ekspres w prezencie.

Te rozbudzone chęci do działania i odpowiedzialność za szkołę sprawiły, że w głowie uczniów powstało wiele planów na przyszłość. Myślą o kolorowych edukacyjnych naklejkach na schodach, szafkach na korytarzu, oryginalnym oznaczeniu sal lekcyjnych. W pierwszej kolejności chcą dokończyć salę od polskiego i stworzyć szkolną kawiarenkę. Już zaplanowali, że **we wrześniu zorganizują spotkanie, na którym podzielą się na zespoły i zadaniami.** Jak sami mówią – tak będzie efektywniej i więcej będą mogli zdziałać.

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.

Kącik ciszy

Szkoła Podstawowa nr 382 im. Warszawskich Dzieci

#cisza/spokój #relaks #razem #rozmowa #przerwa

Po analizie wniosków z warsztatu z diagnozy potrzeb uczniów i nauczyciele wspólnie zdecydowali, że stworzą na drugim piętrze korytarz rekreacyjny. Wybrali **projekt, który łączył potrzeby wszystkich** – uczniów, którzy chcieli cichego miejsca do odpoczynku, i nauczycieli, którym zależało na zmniejszeniu hałasu na korytarzach. Projekt realizował zespół składający się z piątoklasistów i czterech nauczycielek, powstał w porozumieniu z innymi uczniami i samorządem szkolnym. Przestrzeń wypełnili wygodne puffy, a ściany ozdobiły drzewa, zwierzaki. Malunki powstały na podstawie szablonów przygotowanych przez dzieci i młodzież – **każdy chciał pozostawić po sobie ślad.**

Testujcie, sprawdzajcie, ulepszajcie! Projekt nie kończy się w momencie zakończenia prac. Gdy już powstanie nowa przestrzeń, warto przyglądać się jak ona funkcjonuje – sprawdzać co działa, a co wymaga ulepszenia i w razie potrzeby wprowadzać modyfikacje. Być może warto dodać nowy element, a może pojawi się potrzeba wprowadzenia regulaminu. Ważne, by w proces usprawniania przestrzeni włączyć uczniów.

Jak w każdym projekcie **pojawiły się również przeszkody** – **potrzebne były fundusze.** Projekt został nagłośniony, dowiedzieli się o nim wszyscy w szkole. **Uczniowie zaangażowali się i zorganizowali kiermasz wielkonoctny**, podczas którego udało im się zebrać większość potrzebnych środków. **Uruchomili tym efekt kuli śnieżnej** – **jeden z rodziców, z własnej inicjatywy, wyposażył kącik w wygodne siedziska.** W ten sposób powstała edukacyjna strefa relaksu, zachęcająca do wspólnego spędzania czasu, w której uczniowie mogą wygodnie usiąść, poczytać, zagrać w planszówki.

W pewnym momencie kącik stał się miejscem tak atrakcyjnym, że zaczął przyciągać tłumy i przestał być miejscem cichym. Jego twórcy zauważyli **potrzebę stworzenia zasad korzystania z tej przestrzeni.** Chcą wypracować regulamin, ale – jak zastrzegają – włączają w ten proces użytkowników kącika.

Zmieniasz otoczenie, zmieniasz spojrzenie

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1

#kreatywność #współpraca #zamki #mydło

Pytanie na warsztatach o potrzeby doprowadziło do wygenerowania wielu pomysłów. Uczniowie zdecydowali, że zajmą się szkolnymi toaletami. To odpowiedź na ich podstawową i najpilniejszą potrzebę. W łazienkach brakowało zamków, mydła czy szczyb w drzwiach kabin. Stan toalet był powiązany z problemem dewastacji. To szkoła, w której uczy się młodzież z techników, jak i dorośli w trybie stacjonarnym i zaocznym. Trudno było wskazać winnego, nikt nie czuł się za szkolne łazienki odpowiedzialny, a uczniowie nawzajem oskarżali się o ich niszczenie. **Największym sukcesem projektu było doprowadzenie do spotkania wszystkich tych grup i ich współpracy.**

Niech każdy w szkole będzie współtwórcą zmiany! Włączenie w działanie uczniów sprawia, że czują się za nie odpowiedzialni. Zaangażowanie przedstawicieli różnych klas czy poziomów edukacyjnych buduje relacje i współpracę między grupami, które często dotychczas się nie znały, nie rozmawiały.

Remont toalet to duże **przedsięwzięcie, które nie mogłoby się odbyć bez udziału pani dyrektor. Uczniowie swoją postawą i zaangażowaniem stopniowo zdobyli jej zaufanie.** Pani dyrektor obiecała pomoc w remoncie pod warunkiem, że poprzedzony zostanie **kampanią uświadamiającą** o konieczności zachowania czystości w toaletach i dbania o ich estetykę. Efektem projektu są odnowione toalety, wyposażone w zamknięte kabiny, mydło, papier. Przede wszystkim zniknął problem dewastacji. Jak mówi młodzież – **dzięki włączeniu uczniów i dorosłych słuchaczy w działanie, wszyscy poczuli, że to ich dzieło i przestrzeń, za które czują się odpowiedzialni.**

Młodzi ludzie odnieśli jeszcze jeden sukces. Podczas warsztatów z diagnozy potrzeb okazało się, że słuchacze szkoły zaocznej potrzebują bufetu. Projekt dał im wiatr w żagle i odwagę. Wystosowali do dyrekcji pismo, a ich prośba spotkała się ze zrozumieniem i otwartością – **powstał punkt gastronomiczny działający w systemie weekendowym.**

Pomysłów w szkole jest więcej. Wśród nich pojawił się plan na zagospodarowanie szkolnego patio. Uczniowie chcieliby, żeby ta przestrzeń była zielona i reprezentacyjna. Tak, by stanowiła wizytówkę szkoły, która – wśród różnych specjalności – zajmuje się również kształceniem architektów krajobrazu. Powstał też pomysł na stworzenie przyjemnego miejsca do siedzenia na korytarzu. Wyjątkowe jest w nim to, że uczniowie chcieliby, żeby była to przestrzeń do wspólnego spędzania czasu podczas przerw z nauczycielami.

Kącik przy salach 20, 21, 22

CLX Liceum Ogólnokształcące im. gen. dyw. Stefana Roweckiego "Grota"

#człowiek #stary rower #skrzynka po jabłkach #„prac zabaw”

W projekcie współpracowali gimnazjaliści razem z licealistami. Mimo, że uczą się w jednym budynku, to każda z tych grup funkcjonowała w swoim świecie, a wspólny projekt ich połączył. Stworzyli wspólnie z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły przestrzeń dla siebie. **Zaadaptowali do swoich potrzeb niewykorzystany kącik w szkole.** Pomalowali wcześniej nieco obskurne ściany, stworzyli siedziska z odzyskanych skrzynek po jabłkach, uszyli poduszki. Najważniejsze, że **wszystko w tej przestrzeni zrobili własnymi rękami.** Centralnym punktem jest czerwony rower. Również sami go zdobyli, odnowili i powiesili. Odbywało się to we współpracy z nauczycielami, którą określili jako partnerską, co, jak podkreślali, było dla nich szczególną wartością. **W swoim projekcie wprowadzali też modyfikacje.** Początkowo na jednej ze ścian miała pojawić się fototapeta. Ze względu na ryzyko, że nie będzie się trzymać, zdecydowali się na powieszenie obrazu. Z perspektywy czasu cieszą się z takiego rozwiązania – jeżeli obraz im się znudzi, będą mogli go zmienić na inny albo powiesić tam swoje prace.

Wielkie zmiany nie potrzebują wielkich nakładów finansowych! W znalezieniu środków mogą pomóc sojusznicy, których można znaleźć w społeczności szkolnej, np. wśród rodziców. Najlepszymi i najbardziej wiarygodnymi rzecznikami projektu są sami uczniowie.

Początkowo w projekt zaangażowanych było 13 osób. W czasie jego realizacji do niektórych zadań dołączali kolejni. Na przykład czyszczenie i malowanie skrzynek, z których powstały siedziska, było formą relaksu po egzaminie gimnazjalnym – przyszło wtedy ponad 15 chętnych.

Największym wyzwaniem było zebranie potrzebnych środków. Zadział list wysłany do rodziców – już następnego dnia wpłynęły pierwsze pieniądze. Fundusze były również zbierane od rodziców na zebraniu czy podczas dnia otwartego. **Duch przedsiębiorczości obudził się także w uczniach!** Zorganizowali kawiarenkę, w której sprzedawali domowe wypieki. Projekt skończyli z przekonaniem, że nawet jak na początku nie ma złotówki, to pieniądze się znajdą – wystarczy chwila na zastanowienie, opracowanie strategii i zaangażowanie.

Szkoła nie musi być nudna

Zespół Szkół Stenotypii i Języków Obcych

#współpraca #wolność #ręka #kolory #przyszłość

Od pierwszego spotkania na warsztatach z diagnozy potrzeb było widać, że zespół projektowy stworzyli **uczniowie z wieloma pomysłami, którzy chcą wziąć odpowiedzialność za swoją szkołę**. Spośród projektów na zmianę przestrzeni, wybrali ten związany z zagospodarowaniem pustej ściany na klatce schodowej. Jak tłumaczyli – to miejsce, obok którego przechodzą wszyscy.

Przygotujmy się na trudności! W każdym projekcie pojawiają się wyzwania – konflikty w zespole, słabnącą motywację, ograniczenia finansowe czy brak czasu. Warto przygotować na to dzieci i młodzież. Przewyciężenie trudności, da im jeszcze większą siłę.

Na ścianie powstało **malowidło drzewa z różnokolorowymi liśćmi, które stworzyły odciski dłoni**. Szkolny mural ma charakter symboliczny. Uczniowie każdej części zespołu szkół (liceum, technikum) odcisnęli dłonie w innym kolorze. Zostali do tego zaproszeni również nauczyciele i inni pracownicy szkoły, a także absolwenci. W ten sposób na ścianie korytarza powstało jedno drzewo z różnokolorowym liśćmi. Praca przy nim i efekt sprawiły, że **uczniowie różnych części szkół poculi, że tworzą jedną społeczność**.

Projekt dał młodzieży poczucie, że to ich szkoła, którą mogą i chcą zmieniać. Ważne dla nich było, że coś po nich zostanie. Szczególne znaczenie miała wolność w działaniu, którą dostali. Chcą ją wykorzystać w kolejnych projektach. Planują dalsze ozdabianie ścian (np. w sali geograficznej ma powstać globus i kontur kontynentów) i stworzenie klimatycznej strefy relaksu dla uczniów, w której miałyby z czasem powstać kawiarenka. Z dużym prawdopodobieństwem uda im się te plany zrealizować – podjęli już pierwsze kroki: wybrali przestrzeń, zrobili projekt jej rearanżacji i uzyskali zgodę pani dyrektora, a pierwsze prace zaplanowali na sierpień.

Młodzież otwarcie mówiła o **trudnych momentach w projekcie**. Opowiadali o konfliktach w zespole przy wypracowywaniu wspólnego pomysłu, który pogodziłby różne wizje. **Ostateczny projekt został wybrany przez głosowanie, które poprzedziła dyskusja** o tym, który pomysł jest realny do zrealizowania przy ograniczeniach finansowych i czasowych oraz będzie lepiej prezentował się w przestrzeni. Uczniowie zwracali też uwagę na to, że nie zdawali sobie sprawy, ile czasu może zająć realizacja projektu – od pomysłu, przez konsultacje, spotkania i akceptacje dyrekcji do jego wprowadzenia. Osiągnięcie celu, mimo napotkanych trudności, dało im jeszcze większą satysfakcję.

Materiał powstał w ramach programu Zaprojektuj szkołę, realizowanego przez Fundację Szkoła z Klasą, a współfinansowanego ze środków Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy.